

Luis, il pictur-artist che fa musica

Ina sentupada cun Luis Coray

■ (anr/abc) Musica e pictura ein ils munds da Luis Coray. El ei artist, e quei da pign ensi. Pictura e musica ein siu mistregn. Buca mo quellas spartas. Vendergis undrescha la regenza grischuna Luis Coray, il polyvalent, cun in premi da reconuschientscha. La pegna en stiva ei per el enzatgei impurtont. «Ei munta per mei in esser da casa»: Quei gi el ella stiva da sia habitaziun a Laax. Igl ei buca sia casa paterna, lezza ei ella vischinonza. En quei quartier amiez il vitg, denter il Crest e Demvitg, eis el carschius si. E cheu eis el aunc adina da casa, cheu ha el ragischs. Luis Coray ei in da Laax, buca exnum in da Cuera. Malgrad che la capitala ei per el l'existenza. Leu viva e lavura el, oz cunzun sco pictur-artist etabliu. El ei staus biars onns um da casa, in dils emprems umens che mavan a spass cun carrotschas da pops. Sia dunna mava a luvrar, el fageva il tenercasa. «Jeu sun artist», gi el oz ed accepta sia vocaziun. Sco artist consideravan el gia ils paders e ses conscolars el gimnasi claustral a Mustér. Cun art e musica fuss el bugen s'occupaus gia lu. Sco auters ch'ins haveva tarmess el gimnasi claustral havev era Luis duiv daventar prer. Ses geniturs han denton mai haregiu. Aschia ha el buca seschau metter si cavester ed ha fatg la via «profana».

La cuviarta grischina cul salid guvernamental

Sco pictur-artist s'estabescha in um da 61 onns per dapi circa 16 onns. Dapi 2002 expone el cuntinuadamein en numerus loghens, persuls ed en gruppas. Ses maletgs anff'ins oz en collecziuns da rimnaders, denter quels il cantun Grischun, la

La pegna en sia stiva a Laax munta per Luis Coray in esser da casa.

FOTO A. BEELI

Banca cantunala, il marcau da Cuera e numerus auters. Secapescha ch'el ha era adherents a Laax. Leu eis el seprofilaus cun ses maletgs dil Lag digl Oberst. Era tiel «Sguard silla Surselva» a Falera eis el separticipaus duas gadas. Per la Pro Laax ha el illustrau il cudisch d'affons dalla Detga dil Crap Fraissen. Igl ei maletgs «tipics» da Luis Coray. Quella classificaziun «tipic» plai buca ad el. Seschar classificar ei buca sia caussa. In artist duei buca esser steris, el duei sesviluppar e saver se-

formar, experimentar e semidar. Quei ha el adina fatg e quei s'auda tier siu «esser da casa» egl art.

Cu el hagi retschier el entschatta settembre la cuviarta grischina dall'administraziun cantunala hagi el igl emprem manegiau ch'ei setracti d'in castitg. Igl ei denton stau posta emperneivla, in salid guvernamental feg motivont. «En reconuschientscha da sia activitad artistica autentica, en special per sias prestaziuns sco cantatur, piunier, sco pedagog da

malegiar e sco pictur-artist», scriva la regenza en sia motivaziun.

Progressist conservativ

Vendergis ha Luis Coray il termin culla regenza grischuna – ella casa dil cussegl grond a Cuera. El s'auda tiels honorai d'uonn che retscheivan in premi da reconuschientscha. «With a little help from my friends» commentescha igl artist citond il tetel d'ina canzun da Joe Cocker. Ei po perinagada esser ina satis-

facciu per quei ch'el ha fatg entochen oz.

Luis Coray s'auda tier quels carstgauns ch'ei naschi culla vocaziun d'esser artist. El fa musica, scolescha affons egl art, fa maletgs. Empruar ora, experimentar, seconfruntar cuagl art s'audan tier sia lavur actuala. Dacuort ha l'anr entupau quei um polyvalent. Buc a Cuera nua ch'el habitescha cun sia dunna Elisabeth e las treis feglias Lea, Töya e Maira. Buc en siu atelier ella Villa Fontana. El spital da dunnas vegl ha el dapi onns in refugi nua ch'el lavura cullas colurs. Luis Coray ha vuliu s'entupar en «siu» Laax. La vischnaunca cun sias biaras fatschas. Cheu la retorta turistica, leu il rural e la tradiziun. Igl artist ei attaschus allas historias ed el raqueta era bugen dils connex genealogics dils da Laax. Luis Coray ei buca seraus cun vesta mo anavos. Anzi, el ei aviarts per svilups, religiuns, culturas e lungatgs.

El descriva sesez sco progressist conservativ. Senza dubi eis el in intellectual, quei ch'ins dess buca ad el all'emprema eglia. Ins schess plitost ch'el seigi in fumeagl da purs. Effectiv eis el in losch fegl da purs.

A Laax eis el savens. Cheu, vid la meisa stiva ella casa nua che scolast Luzi habitava, raqueta el da sia relaziun cull'olma che sto viaden egl art e dalla musica. Luis Coray, il piunier. Buca d'emblidar. El ei staus igl emprem cantatur sursilvan. Els onns siatonta s'udeva el tiel cerchel da giuvens Romontschs activs che han promoviu la «nova» musica romontscha. Siu hit «Sendas oranschas» ei renomatus tochen oz.

MUSTÉR

Strias e gats ners en biblioteca

(cp) Damaun, ils 13 da november 2015 allas 18.00 envida il team dalla Biblioteca populara Disentis/Mustér e contuorn alla notg da raquens svizra. Sche la notg da raquens croda uonn sin in venderdis, ils 13, sa ella mo setractar da cardientschas blauas, striegn e fablas. «Strias e gats ners», aschia semnumna il motto d'uonn. En collaboraziun cun affons dalla 3. e 4. classa da Mustér, Tujetsch e Medel vegnin nus a passentar ina sera magica cun bia striegn e versets da strias. Las pintgas strias ed il spigns striuns sco era il team dalla biblioteca selegran da biaras visetas.

Strias e striuns s'entaupan alla notg da raquens svizra era en la biblioteca a Mustér.

FOTO S. VENZIN

Ovra lirica cumpletta dad Alfons Tuor

■ (cp) Alfons Tuor (1871–1904) è in dals impurtants lirichers e satirichers sursilvans. Insaquantas da sias poesias – Allas steilas, Il semnader – appartegnan tranter ils texts rumantschs ils pli renumads e citads il pli savens. Ussa cumpara per l'emprima giada sia cumpletta ovra lirica. Dapi l'ediziun parziala Steilas (1954) da Gion Deplazes èn las poesias dad Alfons Tuor mai pli vegnidas edidas. Cuntrari ad auters poets sursilvans sco Giacun Hasper Muoth, Gian Fontana e Gion Cadieli è quai impurtant corpus da poesias sursilvan oz pia strusch pli accessibel a lecturas e lecturs interessads. Il romanist Renzo Caduff è sa deditgà en sia lavur da retschertga e studi a l'ovra dad Alfons Tuor. Per l'emprima giada po ussa vegnir publitgada l'ediziun cumpletta da sias poesias.

La finamira da questa ediziun è da puspe metter a disposiziun l'entira ovra poetica dad Alfons Tuor sco ella è vegnida scritta e publitgada a sias uras da l'autur. Sper las ediziuns d'autur vegnan era diversas poesias manuscrittas ord ses relasch publitgadas, intginas da quellas per l'emprima giada.

Da la bell'entschatta èsi stà l'idea da far in'ediziun legibla ed accessibla ad in public betg spezialisà e perquai publitgar poesias e commentari in il medem cudesch. Sco agid a lecturas e lecturs è plinavant vegnì agiuntà in glossari per plects vegnids ord moda e betg uschè frequents mingamai gest sper il text correspundent. Plinavant cuntegna quest cudesch ina nova biografia da l'autur, accumpagnada da diversas fotografias ed illustraziuns or dal relasch.

«Nos poets classic, in da quels ei Alfons Tuor, van plaunsiu en emblidanza e cun els lur ovras. Per quei eis ei impurtont ch'els vegnien puspei reedi e legi, il pli grond monument ch'ins sa far ad in poet ed a si'ovra. Renzo Caduff discuviera in siu grondius cudisch cun poesia, com-

Alfons Tuor Poesias

Il frontispizi dal cudesch cun las poesias dad Alfons Tuor MAD

mentari e fotografia in niev Alfons Tuor che nus enconuschevan strusch aschia. Quella nova ediziun cumpletta dallas poesias ei indispensabla. Sco vischin da Rabius selegrel jeu nundetg da quei cudisch.»

Leo Tuor

Vernissascha cun accumpagnament dal Chor mischedau Rabius

La vernissascha è dumengia, ils 15 da november 2015 en la sala dal hotel Greina a Rabius a las 16.00. Il Chor mischedau Rabius embellescha questa preschenta-

ziun cun diversas chanzuns. Leo Tuor e Renzo Caduff explitgeschan l'impurtanza da l'ovra dad Alfons Tuor. Ormar Seiler moderescha questa occurrenza. L'entrada è libra. Silsuenter datti in pitschen aperitiv.

Ulteriuras preschentaziuns: ils 28 da schaner 2016 en la Biblioteca chantunala a Cuira a las 18.00. Ils 15 da mars 2016 al colloqui rumantsch da l'Universitad da Turitg, edifiz principal, a las 18.15. Il cudesch custa 42 francs e po vegnir retratg en las librarías e sut www.chasaeditura.ch.

LA QUOTIDIANA

Editura: Samedia Publishing AG
Editur: Hanspeter Lebrument
CEO: Andrea Mastüger

Schefredactor: Martin Cabalzar
Redacziun

Agentura da Novitads Rumantscha (ANR):
Flurin Andry (fa), Augustin Beeli (abc),
Andreas Cadonau (ac), Claudia Cadruvi (vi), Gieri
Antoni Caviezel (gac), Annatina Filli (afi), Hans
Huonder (hh), Susi Rothmund (sr), Gion Nutegn
Stgjier (gns), Giuseppe Venzin (gv).

Collavurators redacziunals:
Giusep Capaul (gc),
Lucas Deplazes (ld).

Adressas redacziunals:
La Quotidiana, Via Sommerau 32, 7007 Cuira,
tel. 081 255 57 10,
mail: redacziun@laquotidiana.ch

Agentura da Novitads Rumantscha (ANR)
Via da Masans 2, 7000 Cuira,
tel. 081 250 48 00, fax 081 250 48 03,
mail: anr@spin.ch
Surselva: tel. 081 936 47 00, fax 081 936 47 01,
mail: surselva@anr.ch
Engiadina: tel. 081 864 81 12, fax 081 864 81 22,
mail: engiadina@anr.ch
Surmeir: tel. 079 430 69 30, fax 081 684 32 82,
mail: surmeir@anr.ch
Schons: tel. 078 626 42 25
mail: briedhauser@bluewin.ch

Editura Samedia,
Via Sommerau 32, 7007 Cuira,
tel. 081 255 50 50,
mail: verlag@samedia.ch

Servetsch d'abunents e da distribuziun:
Via Sommerau 32, 7007 Cuira,
tel. 0844 226 226,
mail abo@samedia.ch

Inserats
Samedia Promotion,
Via S. Clau Sura 11, 7130 Glion
tel. 081 920 07 17, fax 081 920 07 18,
mail: ilanz.inserate@samedia.ch

La Quotidiana cumpara tschintg giadas ad emna
Ediziun derasada: (Südstschweiz cumplet)
79 172 exemplars, Ediziun vendida 75 294 exem-
plars (WEMF-/SW-beglaubigt, 2015)
Derasaziun: 164 000 lecturs (MACH-Basic 2015-2)

Pretschs d'abunents sut:
www.suedostschweiz.ch/aboservice

Communicaziun da participaziuns considerablas
sin fundament da art. 322 CP:
Südstschweiz Radio AG, Südstschweiz TV AG,
Samedia Partner AG.

Dreths d'edutur
Igl è scumandà a terzas persunas betg
autorizadas da reutilisar en ina moda u maniera ils inse-
rats stampads en quest titel u parts da quels, surtut cun
endatar els en in servetsch d'online. Minga cuntraven-
ziun vegn persecutada giudizialmain da la societad da
propaganda, suenter avair consultà la editura.

© Samedia